

'Compenseren werkt averechts: je blijft het milieu schaden'

De Morgen - 08 Feb. 2020
Pagina 75

Een voor- en tegenstander gaan in duel over een hot issue. Deze week: steeds meer mensen geven geld om de CO2-uitstoot van hun vliegreis te compenseren. Is dat zinvol? 'Globaal gezien maakt de compensatie weinig verschil', zegt Wouter Dewulf. 'En de werkelijke kostprijs van onze vervuiling ligt zeker vier keer hoger.'

WOUTER DEWULF

Betalen voor de compensatie van de CO2-uitstoot geeft een vals gevoel van milieubewustzijn, stelt transporteconoom Wouter Dewulf (UAntwerpen). 'We kopen vooral ons schuldgevoel af.'

"Iets doen is nog altijd beter dan niets doen. Elke druppel op de hete plaat werkt. Maar we mogen onszelf geen illusies maken. Betalen voor de compensatie van de CO2-uitstoot van een vliegreis geeft een vals gevoel van milieubewustzijn.

"Als we iets willen doen aan de opwarming van de aarde én daarvoor ons reisgedrag willen aanpassen, dan is er maar één oplossing: minder vliegen. Door de economische groei worden we steeds rijker en kunnen we eenvoudig betalen voor de klimaatcompensatie. Daardoor veranderen mensen hun gewoonte niet en neemt de consumptie enkel toe. De International Air Transport Association (IATA) verwacht dat tegen 2035 het aantal passagiers wereldwijd nog zal verdubbelen tot ongeveer 7,2 miljard per jaar. Jaarlijks pompen alle vliegtuigen zo'n 800 miljoen ton CO2 de lucht in. Compenseren werkt eigenlijk averechts: mensen met geld blijven doen wat slecht is voor het milieu. We kopen vooral ons schuldgevoel af."

Weinig controle

"Heel wat bedrijven, organisaties, overheden en ook universiteiten doen dat al. Dat kadert in hun sociale verantwoordelijkheid. Ze kiezen voor een compensatiefonds en daarmee is voor velen de kous af.

"Op die fondsen is er echter weinig controle. Je moet er een kiezen op goed geluk en hopen dat ze iets nuttigs doen met het geld dat ze krijgen. Eerlijk gezegd: ik heb daar mijn twijfels bij. Die fondsen doen hun best. Ze tonen veel goede wil en enthousiasme. Maar er is een compleet gebrek aan controle. Niemand weet wat de standaard is om van een succesvolle compensatie te spreken.

"Natuurlijk is het nobel om bomen te planten. Iedereen weet dat die CO2 uit de lucht halen en omzetten in zuurstof. Maar er zijn ook andere fondsen die andere initiatieven steunen. Touroperator Sunweb koos eind vorig jaar voor een project dat de bouw van windmolens in India sponsort. Nog anderen graven waterputten in Afrika.

"Is dat beter? Ook daar investeer je in een duurzaam project. En de lokale bevolking kan de gevolgen van klimaatverandering opvangen. Je slaat dus twee vliegen in één klap, maar die initiatieven doen au fond niets aan de CO2-uitstoot.

"Bovendien hanteert elk compensatiefonds een andere rekenmethode. Sommigen brengen alleen de CO2-uitstoot van een vliegreis in rekening. Anderen tellen ook de uitstoot van fijnstof, een eventuele tussenlanding - opstijgen en landen zijn extra vervuilend - en geluidsoverlast mee. Dat drijft de prijs op en kan potentiële geïnteresseerden afschrikken.

"Globaal gezien maakt de compensatie weinig verschil. Om het klimaat te redden, moeten we veel meer doen dan dat. Vliegertijen zijn niet goed voor de planeet, maar we mogen ons daar niet blind op staren. De externe kosten van een weekend aan zee of de jaarlijkse skireis zijn veel hoger. Dat zijn naast de CO2 bijvoorbeeld ook de uitstoot van fijnstof, kosten van ongevallen en filevorming... Die worden nooit mee in rekening gebracht en dus ook niet betaald. In feite moeten we ook al die kosten internaliseren, zowel voor vliegertijen, als voor autorijden en het openbaar vervoer.

"De werkelijke kostprijs van onze vervuiling ligt zeker vier keer hoger. Dat we de CO2-uitstoot van een vliegreis compenseren, blijft beter dan niets doen. Maar het is ook allerminst het walhalla."

(MDD)

Copyright © 2020 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden